

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні тенденції світової політики**

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних відносин
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні тенденції світової політики
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	нормативна дисципліна
Курс / семестр	4/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Метою надання майбутнім спеціалістам у галузі міжнародних відносин навичок в розумінні основних особливостей сучасних міжнародних відносин та міжнародної системи

Основними цілями вивчення дисципліни є: забуття знань про основні патерни міжнародних відносин такі як: міжнародний тероризм, глобальні проблеми та виклики, міжнародна організована злочинність, проблема перенаселення і т.д. Студенти мають зрозуміти основні особливості характерні для сучасної міжнародної системи на прикладному рівні та кейс-стаді.

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність аналізувати та розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетенції:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово. **Спеціальні**

(фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрям досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні процеси

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тероризм у сучасних міжнародних відносинах.	Знати основні ознаки, котрі окреслюють поняття тероризму. Типологія тероризму. Історія розвитку тероризму. Протидія тероризму. Головні тенденції тероризму в сучасному світі	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
2.	Інтеграція та дезінтеграція як складова процесу глобалізації	Знати про ідентичність та націоналізм у міжнародних відносинах. Феномен «Failed State». Основні підходи до визначення, причини та наслідки для міжнародної системи. Приклади «неспроможних держав»: Сомалі, Нігерія, Південний Судан, Конго. Основна причина та сучасний стан	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
3.	Транснаціональна організована злочинність.	Знати, що таке транснаціональна організована злочинність: види та форми. Визначення основних понять. Ознайомитися з організованою злочинністю Європи та Америки Знати сфери: Міжнародна торгівля людьми. Міжнародна наркоторгівля. Міжнародна торгівля зброєю.	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
4.	Виклики для сучасної системи міжнародних відносин	Ознайомитися з основними проблемами. Демографічні проблеми Екологічні проблеми ЗКліматичні проблеми Економічний розрив між багатію Північчю та бідним Півднем Бідність як загроза глобальному миру та стабільності держави	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
5.	Проблема міграції	Знати про міграцію та біженців: співвідношення понять та їх окреслення	Контрольні запитання, виконання

		Причини та наслідки міжнародних міграційних процесів Європейська міграційна криза Дискурс про мігрантів та вплив на політичну ситуації в США	завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)
6.	Проблема ресурсного забезпечення	Знати про обмеженість ресурсів. Енергетичні ресурси та їх вплив на політичний розвиток країн Продовольча криза – виклики для міжнародної системи Проблеми обмеженості води та доступу серед відсталих країн	Контрольні запитання, виконання завдань, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести)

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	20
Бали за контрольну роботу	20
Бали за індивідуальну роботу	10
Іспит	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Іспит	Разом
20	20	5	5	50	100
	<ul style="list-style-type: none"> Поточний контроль передбачає: опитування на практичних заняттях; Оцінювання відповідей студентів на <i>практичних (семінарських)</i> заняттях відбувається за 5 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 20 балів. <i>Контрольна робота</i> передбачає проходження тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множить на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал 				

може скласти 20 балів

- Оцінювання *індивідуального завдання* (максимально 10 балів) передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студенти, відповідно до запропонованих тематик готують інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел. При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації.
- *Іспит* передбачає проходження тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множить на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно максимальний бал може скласти 50 балів
- *Підсумкова оцінка* за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 20 балів), за контрольну роботу (максимально – 20), за індивідуальне завдання (максимально – 10) і оцінки за іспит (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимального може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Менше 50 балів</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.
--	--

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
1. Міграційна криза в США:	пояснюємо, що відбувається https://www.bbc.com/ukrainian/features-44572475
2. Надія Бурейко Велика американська стіна: що збудує та що змінить Трамп у міграційній політиці США	https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/01/30/7060849/
3. Надія Бурейко Імміграція з Латинської Америки до США: дилеми сучасного світоустрою. Як “нація іммігрантів” бореться з викликами національної ідентичності?	http://prismua.org/immigration-latin-america-united-states-dilemma-modern-world/
4. Звьоздная Т.М. «Регулювання міграційної політики в США», Актуальні проблеми держави і права, 6 (2012). С. 457-462	
5. У країнах ЄС демографічна криза – дослідження	

<https://ua.korrespondent.net/world/3871905-u-krainakh-yes-demohrafichna-kryza-doslidzhennia>

6. Велика демографічна шахівниця <https://tyzhden.ua/Society/219308>
7. Криза біженців у Європі. Частина I Причини кризи <https://medium.com/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F/%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B0-%D0%B1%D1%96%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D1%94%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D1%96-%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D1%96-55f5939dc1da>
8. Міграція по-французьки: політика «причинених дверей» <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2408622-migracia-pofrancuzki-politika-pricinenih-dverej.html>
9. Гільченко О. Л. Сучасна міграційна політика Франції / О. Л. Гільченко, О. С. Рабчевська // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. - 2016. - Вип. 16. - С. 191-199.
10. Dina Siegel Henk van de Bunt *Traditional Organized Crime in the Modern World Responses to Socioeconomic Chang*. Pp. 101-129, 13-63
11. *International Law And International Relations Bridging theory and practice*, Edited by Thomas J. Bierstekerю Pp. 26-70.
12. *Critical Practices in International Theory Selected essays* James Der Derian. Pp.63-67
13. Artur Victoria *Organized Crime – A Summary Report*
14. *Havocscope – Global Black Market Information* <https://www.havocscope.com/category/substance-abuse/>
15. *Cocaine, Heroin, Cannabis, Ecstasy: How Big is the Global Drug Trade?* <https://www.globalresearch.ca/cocaine-heroin-cannabis-ecstasy-how-big-is-the-global-drug-trade-2/5381210>
16. *Issues In International Relations Second Edition*, Edited by Trevor C. Salmon and Mark F. Imber With the assistance of Trudy Fraser Pp. 111-121
17. *Тероризм: теоретико-прикладні аспекти: навчальний посібник* / кол. авторів; за заг. ред. проф. В.К. Грищука. Львів: ЛьВДУВС, 2011. 328 с С. 9-158
18. *Terrorism and Homeland Security* Jonathan R. White Pp. 118-140
19. John Sorenson *Ecoterrorism and expansionary counterterrorism*. in. Routledge Handbook of Critical Terrorism Studies Edited by Richard Jackson. Pp. 554-579/
- 20.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра міжнародних відносин</p> <p>м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103</p> <p>(0342) 75-20-27</p> <p> kmv@pnu.edu.ua</p> <p>Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/pnuir</p> <p> https://www.instagram.com/pnu_international_relations/</p>
Викладач	 <p>Бойчук Орест Ігорови – кандидат політичних наук, старший кафедри міжнародних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p> orest.boichuk@pnu.edu.ua</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами

	наказом № 80 від 12.02.2021 р.
--	--

Викладач

Бойчук Орест Ігорович